

Aanvulling van het " — Plan voor de 12e " mestingsproeven op Deli gedurende 1902, door Dr. J. Huisman, enz "

BIBLIOTHEEK
INSTITUUT VOOR
BODENVRUCHTBAARHEID
GRONINGEN

's Lands Plantentuin

SEPARAAT
No. 17047

BUTENZORG.

VIII° AFDEELING

Laboratorium voor Onderzoekingen over

DELI-TABAK.

by 1728171 aenhanger
-aanvulling.

's Lands Plantentuin

BUITENZORG.

VIIIe AFDEELING

Laboratorium voor Onderzoekingen over

DELI-TABAK.

~~~~~
Typ. Deli Courant

Binnen eenigen tijd zal met het oogsten op uwe onderneming een aanvang gemaakt worden.

In hetgeen op de bladzijden 19, 20 en 21 van het u in Januari 1902 toegezonden „*Plan voor de Bemestingsproeven op Deli gedurende 1902*”, vermeld wordt, zijn eenige fouten ingeslopen. Deze bladzijden vervallen dus en worden door de volgende voorschriften voor het *Oogsten* vervangen.

Het oogsten is zonder twijfel het moeilijkste gedeelte der gansche proefneming; in de eerste plaats om *het groote gevaar van fouten maken*, dat zich hierbij voordoet; in de tweede plaats, omdat *de vraag, wat geoogst moet worden*, — hoe eenvoudig zij er moege uitzien — toch eenige moeilijkheid met zich mede kan brengen.

Van *elk veldje* moet *afzonderlijk* geoogst worden (de tabak der parallelveldjes wordt dus *niet* bij elkander gevoegd); van *elk veldje afzonderlijk* moet het gewicht der gedroogde tabak worden opgegeven en later na de fermentatie het gewicht der gefermenteerde tabak. Men dient dus zorg te dragen, dat de tabak der verschillende veldjes niet dooreen raakt, noch bij het plukken, noch bij het drogen, noch bij het bundelen. Is elke bundel eenmaal voorzien van een stevig etiket, waarop het veldnummer, de soort van het blad en den datum van het oogsten vermeld staan, dan is het grootste gevaar voorbij. Het eenigste middel om hiertoe te geraken is een goed, Europeesch toezicht.

Hoewel ik de uitvoering in het bijzonder overlaat aan den Administrateur en den Assistent, kan ik toch niet nalaten hier eene methode aan te geven, waardoor m. i. de fouten kunnen voorkomen worden.

Het plukken wordt verricht door zoovele Javaansche vrouwen, als er veldjes zijn. Elke vrouw draagt een nummer van het haar toegewezen veld; en is in het bezit van een mand, waarop ditzelfde nummer vermeld staat. Nadat aan elke vrouw haar veld is aangewezen, neemt het plukken een aanvang. Het toezicht van den Assistent en den tandil zal wel voldoende zijn om zorg te dragen, dat iedere vrouw in haar eigen veld

plukt. Onder ditzelfde toezicht worden de manden naar de droogschuur gebracht en aldaar aangeregen — *Elke stok* krijgt een etiket, waarop vermeld wordt het nummer van het veld, de soort van het blad en de datum van het oogsten ¹⁾.

Indien steeds bij het plukken en het aanrigen op deze wijze te werk gegaan wordt, kunnen geen fouten voorkomen. —

Door sommigen is de opmerking gemaakt, dat het plukken door ongeveer 15 à 18 personen zeer moeilijk te controleeren is. Men zou dan desnoods 5 of 6 vrouwen dit werk kunnen laten doen; telkens eene reeks veldjes tegelijk. Doch nogmaals, ik laat de uitvoering aan de heeren over.

Het oogsten geschiedt natuurlijk, naarmate de bladen rijpen, geheel volgens het oordeel van den planter; en het kan dus voorkomen, dat van het eene veld reeds geoogst moet worden, terwijl men met het andere veld nog eenige dagen dient te wachten. In dat geval is een dubbel toezicht noodig.

Naarmate de tabak droogt, wordt zij gebundeld.

Om elke 40 bladen wordt het etiket, dat aan den stok hangt, stevig bevestigd. Bij het binnenkomen in de fermenteeschuur wordt de tabak gewogen; *elk veldje natuurlijk afzonderlijk*, en de verschillende bladsoorten *ook afzonderlijk*.

Het hierbij gevoegde „Schema ter Invulling”, voor Rubriek II opgemaakt, kan dan worden ingevuld.

Daarna wordt de tabak op de gebruikelijke wijze gefermenteerd en na aloop het gewicht der gefermenteerde tabak bepaald, wederom voor elk veldje en voor elke bladsoort afzonderlijk. —

Indien men gewoon is alleen voet-, midden- en topblad te oogsten; of alleen te onderscheiden onder- en bovenblad, wordt het Schema wat eenvoudiger. Voor ondernemingen, vallende onder de andere rubrieken, ondergaat het Schema natuurlijk eene kleine wijziging.

Ten slotte een enkel woord over de te gebruiken balans bij de wegingen. Het is beter hiervoor niet de groote bascule uit de fermenteeschuur te gebruiken, de uitkomsten zijn dan te onnauwkeurig.

1) Men gebruike toch vooral hiervoor stevige cartonnen etiketten. Het benoedigde aantal is nogal groot.

Voor eene onderneming, Rubriek II, met 18 veldjes à 200 boomen, bedraagt het aantal bladen (per boom 20 bladen gerekend): $18 \times 200 \times 20$; en het aantal stokken dus $\frac{18 \times 200 \times 20}{40} = 1800$. Hier zijn dus ongeveer 1500 etiketten noodig. Bij de boekhandelaars te Medan zijn deze etiketten in voldoende hoeveelheid voorradig.

Het tweede punt, dat hij het oogsten ter sprake komt, is de vraag: *Wat moet er geoogst worden.*

In het „Verslag van de in 1901 op Deli genomen bemestingsproeven”, dat u weldra zal bereiken, wordt aan deze aangelegenheid eene paragraaf gewijd en ik volsta hier met enkel de voorschriften te geven.

Niet geoogst wordt van de volgende boomen:

- 1°. Die, welke in hun jeugd zijn afgebeten, of om welke redenen dan ook gestorven zijn;
- 2°. Die welke door storm zijn omgewaaid;
- 3°. De zieke boomen, *met uitzondering* van die, welke de mozaïk-ziekte (peh-sim) vertoonen.

In tegenstelling met verleden jaar, wordt dus in 1902 *wel geoogst* van de randboomen, van de achterlijke boomen en van de peh-sim-boomen, onder opgave van het aantal der laatste.

Door het aantal geplante boomen te verminderen met de onder sub. 1), 2) en 3) vallende boomen ¹⁾, wordt het aantal geoogste boomen bekend. Verwijdert men bij het begin van het oogsten alle omgewaaide en zieke boomen (met uitzondering van de peh-sim-boomen), dan verkrijgt men door nà het oogsten het aantal stammen op het veld te tellen eene gemakkelijke contrôle.

Ik neem hier de gelegenheid waar, om nog enkele punten onder uwe aandacht te brengen.

Van een enkele onder u ontving ik tot nu toe nog geen grondmonsters.

Ook zonden sommige ondernemingen mij geen veertien-dagsche rapporten.

Op bepaalde tijdstippen en in elk geval vlak vóór het oogsten heeft eene taxatie plaats, liefst door twee personen, die niet op de hoogte zijn van het bemestingsplan.

D. J. HISSINK.

---

1) Deze verschillende cijfers ook vermijden.

